

ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุ :
ศึกษาเฉพาะกรณีข้าราชการบำนาญกระทรวงมหาดไทย
Factors Affecting the Life Satisfaction of the Aged :
A Study of the Ministry of Interior Retired Officers.

วิทยานิพนธ์
โดย
นางอุทัยวรรณ กสานต์สกุล

เสนอต่อคณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
นิตนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
พ.ศ. 2536

วิทยานิพนธ์

ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุ :

ศึกษาเฉพาะกรณีข้าราชการบำนาญกระทรวงมหาดไทย

Factors Affecting the Life Satisfaction of the Aged :

A Study of the Ministry of Interior Retired Officers.

โดย

นางอุทัยวรรณ กษานต์สกุล

Mrs Uthaiwan Kasansakul

นักศึกษาคณะพัฒนาสังคม วันที่ 6 รหัส 520092

ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาแล้วเห็นสมควรรับเป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) ได้

ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ลงนาม... .....ประธาน

(รศ.ดร. ทิตยา สุวรรณชะงู)

13 พฤษภาคม 2536

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ลงนาม... .....ประธาน

(รศ.ดร. ทิตยา สุวรรณชะงู)

2 ธันวาคม 2536

ลงนาม... .....ที่ปรึกษา

(อาจารย์ ประเสริฐ รักไทยดี)

13 พฤษภาคม 2536

ลงนาม... .....กรรมการ

(อาจารย์ ประเสริฐ รักไทยดี)

2 ธันวาคม 2536

ลงนาม... .....ที่ปรึกษา

(อาจารย์ จิระพร บุรณสิน)

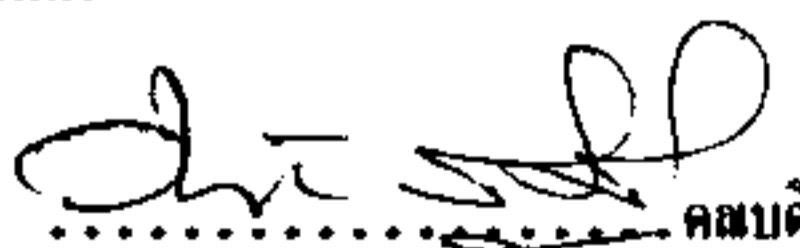
13 พฤษภาคม 2536

ลงนาม... .....กรรมการ

(อาจารย์ จิระพร บุรณสิน)

2 ธันวาคม 2536

คณะพัฒนาสังคมอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)

.....คณบดี

(นายวิชัย รุชชาติ)

6 ธันวาคม 2536

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่อง : ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุ : ศึกษาเฉพาะกรณี
ข้าราชการบำนาญกระทรวงมหาดไทย
โดย : นางอุทัยวรรณ กสานต์สกุล
ชื่อปริญญา : พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
วิชาเอก : การวิเคราะห์ทางสังคม
ปีการศึกษา : 2536

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ คือ

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุ
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุกับสถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ความพอใจในสถานภาพการเงิน การรับรู้เกี่ยวกับสุขภาพ ความสัมพันธ์ในครอบครัว ความสัมพันธ์กับเพื่อน และการใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรม
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกสมาคมข้าราชการบำนาญ มหาดไทย จำนวน 211 คน โดยใช้แบบสอบถามส่งทางไปรษณีย์ ระหว่างวันที่ 14 กันยายน 2536 ถึง วันที่ 15 ตุลาคม 2536 สถิติที่ใช้คือ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย เบเนนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) และ Multiple Regression Analysis วิธี Forward selection โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS⁺ PC

ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า

1. ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีระดับความพึงพอใจในชีวิตปานกลาง
2. ความพึงพอใจในชีวิตมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับปัจจัยความพอใจในสถานภาพการเงินมากที่สุด ปัจจัยรองลงมาได้แก่ การรับรู้เกี่ยวกับสุขภาพ ความสัมพันธ์ในครอบครัว ความสัมพันธ์กับเพื่อน การใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมตามลำดับ มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01
3. ตัวแปรที่มีความสำคัญในการร่วมกันพยากรณ์ระดับความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุ ตามลำดับคือ ความพอใจในสถานภาพการเงิน การใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรม การรับรู้เกี่ยวกับสุขภาพ และความสัมพันธ์ในครอบครัว ตัวแปรกลุ่มนี้สามารถพยากรณ์ระดับความพึงพอใจในชีวิตได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ร้อยละ 52 ($R^2 = .52$)

ข้อเสนอแนะจากการศึกษานี้คือ ให้นำผลงานของรัฐเป็นแกนกลางในการประสานงาน
สร้างกิจกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับข้าราชการบ้านนาญ ทำให้เกิดความพึงพอใจในชีวิตมากขึ้น
อันนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นต่อไป

ABSTRACT

Thesis : Factor Affecting the Life Satisfaction of the Aged:
A Study of the Ministry of Interior Retired Officers.

By : Mrs Uthaiwan Kasansakul.

Degree : Master of Arts (Social Development).

Major : Social Diagnosis.

Academic year : 1993.

The objectives of the study were

1. To study the degree of life satisfaction among the sample of retired government officials.

2. To study the relationship between life satisfaction and marital status, education level, financial satisfaction, perceived health status, familial relationship, relationship with friend and social activity.

3. To study the factor affecting the life satisfaction.

The sample consisted of 211 elderly in member of the Ministry of Interior Retired Officer Association. The data were collected by mail indeividual interviewing between 14 August - 15 October 1993 and were analyzed by using the SPSS⁺ PC program. The statistic included: frequencies, percentage, arithmetic mean, standard deviation, Pearson's product moment correlation coefficiencie and multiple regression analysis by forward selection.

The findings were as follows:

1. Most of the sample had relatively moderate degree of life satisfaction.

2. Financial satisfaction revealed the highest relationship to life satisfaction, followed by social activity, perceived health status, familial relationship and relationship with friend respectively.

3. The result of forward multiple regression analysis revealed that 52 % of variance was explained by financial satisfaction, social activity, perceived health status and familial relationship.

The recommendation from this study was that Government Official should establish a center to coordinate and encourage appropriate activities for retired officers to participate so that they would enjoy a quality of life.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก
รองศาสตราจารย์ ดร. ทิศยา สุวรรณะชญ อาจารย์ประเสริฐ รักไทยดี และอาจารย์
จิระพร บุณณสิน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำ ให้กำลังใจ
ช่วยแก้ปัญหา ตลอดจนตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในวิทยานิพนธ์ให้มีความถูกต้อง
สมบูรณ์ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งมาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณอย่างสูงในความกรุณาของท่านอาจารย์ทุกท่าน ในขณะพัฒนา
สังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ที่ได้กรุณาอบรม สั่งสอน และให้ความรู้มาตลอด
ระยะเวลาที่ได้ทำการศึกษา ณ คณะพัฒนาสังคม และที่สำคัญอย่างยิ่งขอกราบขอบพระคุณผู้
สูงอาตาท่านเป็นนออย่างสูงที่ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งในการตอบแบบสอบถาม

สุดท้ายนี้ วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จล่วงไปได้ด้วยกำลังใจที่ได้รับจากมารดา สามี
พี่น้อง ตลอดจนเพื่อนรุ่นพี่ เพื่อนร่วมรุ่น และเพื่อนรุ่นน้อง ทุก ๆ คน

อุทัยวรรณ กสานต์สกุล